

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszazáró vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Előfizetők és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Tanév végén.

(—a.) Az iskolai tanítás és nevelés fontosságát minden pedagógiai elmefutatlásnál jobban bizonyítja az a fáradságot és áldozatot nem kimélő törekvés, melyet a szabadkőművesek az utóbbi időben arra fordítanak, hogy az iskola ügyek vezetésében befolyásra tegyenek szert.

Nem kicsinyelik az oktatásnak legkisebb intézményeit sem. Az elemi népoktatási intézményekre teljes erővel fekszenek rá. Csak meg kell nézni, mi csoda izetlen tülekedést fejtenek ki az iskolaszéki tagság elnyeréséért. Mintha valamennyi is egy-egy fiók-Pestalózi lenne olyan önzetlen pedagógusoknak adják ki magukat. A vizsgálatokra ugyan nem járnak, ha hivatalosan ki is küldik őket, de annál szorgalmasabban járnak az iskolaszék olyan gyűlésére, ahol egy-egy elvtársuk megválasztásáról dönthetnek. Ilyenkor persze nem a pedagógiai elv a döntő előttük, nem is a tanügy érdeke, hanem a kötelező páholyhatározat. Egy ismerő ügyvéd egy ilyen alkalommal ott hagyta a mandátum pertárgyalását is, csak hogy páholytestvérét szavazatával támogassa a tanítóválasztásnál.

Hogy a középiskolát mily nagy fon-

tosságának tartják, eléggé mutatja az a pokoli gyűlölet, melyvel évek óta állandóan támadják Barkóczy bárót, kit minden évben legalább kétszer menesztenek a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának éléről. Nem rajtuk mulik, hogy a nemes báró mindennek dacára még mindig lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar keresztény kultúra érdekeit.

Néhány év óta már a főiskolai ifjuságra is kivetették hálójukat. Az érettségit tett ifju még kezébe sem kaphatta bizonyítványát, mikor a Darwin és Galilei körök ugyancsak invitálják őt, hogy legyen szerencsésük a páholy előkészítő iskolájában, ahol aztán kioktatják őt pályaválasztásról, a malterkanalas lovagok világnézetéről stb.

Most már tovább is mennek. Szerencsétlen áldozataik elkábitására Budapesten valami zug-internátus felét rendeztek be, melyben az egyes páholyok fél és egész kedvezményes helyeket tartanak fenn. Éppen most jelent meg a páholy váradai lapjaiban a hirdetés a László-páholy által fentartott kedvezményes helyekre.

Ebből a példából megtanulhatná a keresztény társadalom, hogy mily fontos

kötelessége törődni az iskolai ügyekkel. Még pedig nemcsak úgy törődni, hogy ilyenkor a bizonyítvány osztás idején szidják a szülők a tanárokat, kik nem voltak elég méltányosak az ő magzatával szemben. Hanem érdeklődni az oktatás és nevelésügy minden intézménye iránt, — támogatni, a családi neveléssel kiegészíteni az iskolának nagy és nehéz munkáját, — fentartani és erősíteni gyermekeik előtt az iskola tekintélyét, — továbbá fáradni az iskola — névszerint a vallásos szellemű iskola érdekében terjeszteni annak hírét, ajánlani ismerősei érdekében és önzetlen fáradsággal és ha kell áldozattal is előmozdítani az ilyen kulturális intézmények felvirágoztatását.

Ma tartják az országnak csaknem valamennyi iskolájában a Te Deumot, az évzáró ünnepélyeket, kiosztják a bizonyítványokat és értesítőket.

Aki iskolába adja gyermekét, most nézzen jól körül. Ne azt nézze, hogy melyik iskola esik legközelebb hozzá, hanem azt, hogy melyikben lesz legmegbízhatóbb kezekben az ő méltán féltett kincse.

Ma még tulajdonképpen és törvényeink értelmében minden iskolának hazai és vallásos alapra kellene

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Gróf Széchényi Ferenc vallásossága.

Írta és a nagyváradai Katholikus Kör 1911. június 27-iki Szent László ünnepélyén felolvasta:
Peszky Ferenc.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Megyés Püspök Ur!

Kegyelmes Fővédnökünk!

Mélyen Tisztelt Közönség!

A történelem, mely Cicero szerint az élet mestere, megtanít bennünket arra az igazságra, hogy a népek életében maradó, országok boldogítására igazán hathatást ama nagy emberek tudtak alkotni csupán, kiknek szívében egyaránt illatozott a két fő isteni parancsnak: Isten és a felebarát szeretetének kellemes illata, más szóval, akikben együtt fejtette ki működését a vallásosság és hazafiasság erénye. Szent István, Szent László, IV. Béla, Nagy Lajos, Hunyadi János, Pázmány Péter, gr. Zrínyi Miklós, Rákóczy Ferenc elég példák erre, hogy csak a honi történet mezején maradjunk.

Édes magyar hazánk ujabbkori tudományos fellendülése, a művelődésben előmenetel, az alkotmány modern átalakulása jórészt elválaszthatatlanul összefonódik egy főrangú magyar család nevével, a gróf Széchényi névvel.

A gróf Széchényi Ferenc által megteremtett Nemzeti Múzeum, fia: gróf Széchényi István alapította Magyar Tudományos Akadémia elsőrendű kultur események voltak a múlt század elején. Így indult meg a magyar nemzeti közszellem hódító útjára, mely végre is a modern Magyarország napját derítette fel.

Gróf Széchényi Ferencnek, a mostan virágzó gróf Széchényiek ősenek példáján óhajtom jelen alkalommal igazolni fentebb említett igazságát az élet mesterének. Vallásosság és hazafiasság voltak gr. Széchényi Ferenc vezércsillagai ugy magán életében, mint tüneményes közpályáján. Ezzel csak hű maradt családja hagyományos erényeihez, Széchényi György és Pál érsekek szelleméhez. Hazafiasságát megrajzolták már hivatottabb tollak, én szerény tollammal vallásosságának halvány ecsetelését kísérem meg kegyes elnézésükkel.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mikor vallásosságot emlegetek, nem azt akarom értetni, hogy valaki katolikus módon megkereszteltetik, anyakönyveztetik, az iskolában megta-

nulja, úgy a hogy a vallást; nem azt, hogy végleg nem fordít háttal az egyháznak, hanem a divat és népszerűség határain belül eleget tesz lelke vallási szükségleteinek is.

Igazi vallásosság alatt, amilyen a gróf Széchényi Ferencé is volt, egy *világnézetet* gondolok, melyhez gyermekies vonalozással, férfias eréllyel, öreges konzervatizmussal ragaszkodunk egyszerre, mely az elme és szív harmonijában gyökerezve, áthatja egész lényünket, irányítja az isteni hit fénye mellett gondolatvilágunkat, szabályozza az erkölcsi törvények korlátaival cselekvésünket és az isteni kegyelem-eszközök használata révén nemesíti, tökéletesíti érzelmeinket, mi magunkat felemel egy magasabb világrend megnyugtató légkörébe.

Ezt a vallásosságot tükrözi vissza gróf Széchényi Ferenc teljes élete. Gróf Széchényi Zsigmond és gr. Cziráky Mária szüleitől *ez a szellem* volt legdrágább örökéje, mert elégedetté, boldoggá, a nehézségek közepette vidámmá ez az örökség tette, nem pedig a nagy vagyon. Szüleinek levelezéséből következtethetjük, hogy gróf Széchényi Ferenc első otthonban valódi keresztény családi erények diszettek és tettek eltörülhetlen benyomást a gyermek fogékony lelkére. A hitvesi szeretet

Ne féljen és ne
rettegjen a
kolerától, mert

Itt a király

legegészségesebb alkalikus
baktérium mentes
üditő és borviz

KAPHATÓ MINDENÜTT.

állania. De már ma is nagy különbség van az egyes iskolák közt. Azért minden szülőnek súlyos, felelősségteljes kötelessége gondosan megválasztani, hová adja gyermekeit.

Ezt az első elemi kötelességet követi a többi, melyeket az imént kifejtettünk s amelyeknek teljesítésétől függ az ifjúságunk s ezzel Magyarország jövődjének sorsa.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 28.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket és irományokat és jelenti, hogy Jármay István két havi szabadságot kér.

Az interpellációs könybe a következő bejegyzések történtek.

P. Ábrahám Dezső a dohányárúk drágulása tárgyában.

Ivánka Imre a Margitszigetre tervezett játékbárlang és a fenyegető kolera veszedelem tárgyában.

A Ház fél 2 órakor tér át az interpellációkra.

Ezután harmadszori felolvasásban is ellogadják az ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának korlátozásáról, illetve eltávolításáról és az afrikai rabszolga kereskedés elnyomásáról szóló törvényjavaslatokat. Következett a hadra kelt seregek sebesültjei és betegek sorsának javítása végett Genfben kötött egyezmények becikkelyezéséről a miniszterelnök javaslata.

Bíró Solymossy Odön előadó röviden ismerteti és ellogadja ajánlja a java latot, amit a Ház vita nélkül letárgyal.

Pekár Gyula: Beterjeszti a képviselőházi könyvtári bizottság jelentését.

Bujanovich Gyula a gazdasági bizottság jelentését terjeszti be, amelyben kéri néhány érdemesebb tiszviselőnek magasabb rangosztályba való előléptetését.

Elnök 10 percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után.

Elnök megállapítja a következő ülés napirendjét.

Szmrecsányi György: Kifogásolja, hogy az elnök a napirend letárgyalása előtt állapítja meg a következő ülés napirendjét.

Elnök: Hivatkozik a házszabályoknak ide vonatkozó szakaszára és javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését pénteken, e hó 30-án tartsa meg.

Mádi-Kovács János: A holnap ország-szerte kezdődő aratásra való tekintettel javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülése hétfőn, július 3-án legyen.

Elnök felteszi a kérdést szavazásra.

Lovassy Márton: Kéri szavazás előtt a határozatképesség megállapítását.

Elnök jelenti, hogy 101 képviselő van jelen, a Ház ennél fogva határozatképes és így megejthető a szavazás.

A Ház az elnök javaslatát fogadta el.

Áttértek ezután

az interpellációkra.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök válaszol Szmrecsányi Györgynek a nagytapolcsányi fősolgabíró visszaélései tárgyában. Határozottan állítja, hogy a fősolgabíró helyesen járt el, mert Gramantik Agoston lelkész, aki még népszövetségi titkári minőségét sem tudta igazolni, jogtalanul szedett díjakat, amiért jogosan büntette meg.

Kéri válasza tudomásul vételét.

Szmrecsányi György ismerteti újból az esetet, a miniszterelnök válaszát nem veszi tudomásul.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly: Törvénynek találja a fősolgabíró eljárását, mert Gramantik Agoston lelkész minden igazolvány nélkül hónapokon keresztül járt a községekbe,

igazgatóván a népet. Ké-i válasza tudomásul véteie.

Szmrecsányi György viszonzválasza után a Ház tudomásul vette a miniszterelnök válaszát. Következett az Urmánczy Nándor és Dasy Zoltán interpellációira adott válasz a marostordai főispán kinevezése és ezzel kapcsolatosan a marostordai állapotok tárgyában.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly: Műán az interpelláció azóta tárgyaianá vált, fölöslegesen tartja érdemben válaszolni.

A Ház tudomásul vette a választ.

Védekezés a kolera ellen.

Ezután **Ivánka Imre**nek a kolera elleni védekezés tárgyában beadott interpellációjára válaszolt.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Elismeri, hogy a kolera tényleg a Duna melletti községekben, különösen Mohácson mutatkozott, amely tulajdonképpen nálunk a kolera főfészke volt. Az ellen tiltakozik azonban, hogy a kolera terjedéseért a hatóságok volnának felelősek, mert mint ismeretes, a kolera elterjedésének az volt az oka, hogy a lakosság elítélte az egyes megbetegedéseket. Annak idején is és most is mindent megtett és megtesz a miniszterium hatáskörében a kolera behurcoltása ellen. Ismerteti az országos kolera behurcolása elleni intézkedéseket és kéri válasza tudomásul vételét.

Ivánka Imre: Elismeri a miniszterium gondoskodását és elővigyázatosságát a kolera elleni védekezésben, a hanyagságért és nem-törődőmségért ő a helyi vidéi hatóságokat okolja. Kéri a minisztert, hogy a Balkánról jövő hajókat is megvizsgálják. A miniszterelnök válaszát tudomásul veszi.

Következett **Ivánka Imre**nek a galaczi véres bíróválasztás tárgyában beadott interpellációjára a miniszterelnök válasza.

Gr. **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Ismerteti az esetet. A galaczi solgabíró nem akart egy veszedő vizsgáló embert jelölni a köz-égi bíróválasztás alkalmából, amiért a nép lázongásba tört ki. A bíró választás napján a csendőrséget készenlétbe helyezték a köz-

egymás iránt, gyermekeik iránt gyöngédség, távollét esetén a honvágy, az ájtatosság gyakorlatainak példás végzése, a nevelés ügyében majdnem túlzott aggodalom, bőkezűség és mégis takarékoság stb. ily erények légkörében serdült fel a gyermek.

18 éves korában a jezsuitáktól vezetett főiskolába, a Collegium Therianumba került, hol kivüle még 18 magyar ifju tanult. Bár ez intézet a központosító reform-eszmék előkészítésére alapult, gróf Széchényi Ferenc nemzeti érzését érintetlenül hagyták az idegen befolyások. Kézi könyveinek címlapjaira irt ájtatos feliratok, pl. »Adsis incoeptis virg Maria meis« *) jelzik, hogy a szülei házból magával hozott vallásos érzületet megőrizte, sőt tudós jezsuita előjárói még jobban fejlesztették, mi nek bizonyosága az a mély-éges hála, melylyel egyik tanára, a későbbi kalocsai nagyprépost: Palma Károly iránt állandóan viseltetett.

Tanulmányai befejeztével közpályára lépett, Pesten a királyi táblánál gyakornok lett. Megható édes anyjának levele ez alkalomból, melyben kifejezi reményét, hogy amint dicsegetesen kezd, úgy fejezi be is, »melyhez Istennek, hogy szent malasztját nyujtsa, magam is fogok imádkozni; de magad is; mert tudod, hogy ember magául, isteni segítség nélkül semmit sem cselekedhetik. — Ferenc komo-

*) »Légy velem vállalkozásaimban óh Szűz Mária.«

lyan fogta fel hivatását, kötelességérzete nem emberi tekintetből, jobb jövő reményéből, hanem b-első vallásos felfogásból eredt. Anyja maga inti, hogy ne csak tanulásokban és írásban töltse idejét, hanem státusához illendő mulatságokon is jelenjen meg.

Hosszadalmassá lennék, ha végig vezetném a mélyen tisztelt közönséget gr Széchényi Ferenc közpályáján. A közjőért való buzgólkodás lankadatlan kötelességérzet, elvi mellett következetes kitartás mindmegannyi jele annak, hogy hogy *egés* férfiú volt, melyben az is meg van mondva, hogy Istenének is megadta a tartozó szolgálatot, amint megadta uralkodójának, hazájának legjobb meggyőződése szerint hű szolgálatait akkor is, mikor népszerűsége forgott kockán.

Nem von le semmit nagy emberünk valóságából a szabadkőművesek dicsekedése sem, hogy egy időre őt maguk közé vonták. Az emb-riség nemesítésének és a felvilágosodás terjesztésének megayerő jelszavai, melyeket az avatatlanok megtevesztésére ők ma is oly sokszor hangoztatnak, félrevezették gróf Széchényi Ferencet is. Mentségére felhozom, hogy akkor a szabadkőművesek távolról sem volt oly nyíltan aggressiv jellegű, mint a mai francia irányzat, továbbá, hogy a katolikus magyar főúri családok tagjai nagy számban léptek oda be valószínűleg azért, mert az ak-

kori rendő: állami politika a szabadkőműveseknek korlátlan szabadságot engedett és a mélyen vallásos Mária Terézia királynő legbizalmasabb tanácsosai is beléptek oda. De a francia forradalom véres fejleményei, nálunk a Martinovics téle összeesküvés hamar kiábrándították hibás — bár jóhiszemű — életutja felől és visszatért oda, »hol ősei szereztek halhatatlan érdemeket; a vallás és trón tekintélyében ismerte fel a szenvedélyek tékezőjét, a rend biztosítékát, a jobb jövő zálogát, a természetes fejlődés termékenyítő napját.«* Ezen fordulattal már nem szoktak eldicsekedni az el-lentáborban.

Hiába mondogatják róla, hogy csak fejének és jószágának megmentése végett változtatott irányt, gondolkozásában és érzelmeiben maradt a régi. Ha így volna, nem kérdezte volna gúnyosan Kazinczy Ferenc Kultsár Ferencről, hogy »honnan eredhet az ő religiozus gyengesége?« Ha színelte volna Széchényi Ferenc 1798-ban a somogy megyei főispánságba való beiktatásakor nem beszélt volna a tisztikarhoz úgy: »bizom benne, hogy velem együtt ezen vármegye boldogságának előmozdításában munkálkodni fog, oly módon, hogy Krisztus hitétől minden méltatlanságot, a szabad gondolkodás gonosz elvét elhárítsuk.«

Gr Széchényi Ferenc számára családi élete

* Fraknoi: gr. Széchényi Ferenc 170 l.

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

28

Rákóczi-ut 3.

zégben tekintettel a japos választásra. A választás napján a község lakosai a község háza udvarára tódultak, hogy az ott lévő csendőrséget, elkergessék és így kieroszakolják a jelöltük jelölését. Az udvarban a tömeg követelte, hogy az ő jelöltük legyen a hivatalos jelölt. Az egyik csendőr, aki értett románul, felszólt és csendre intette a népet és azt a tanácsot adta, hogy küldjenek küldöttséget a szolgabíróhoz, aki így talán majd hajlandó lesz jelölésüket elfogadni. Mig ez a küldöttség a szolgabírónál járt, az udvarban maradt tömeg neki támadt az ott maradt csendőröknek, akiknek helyzete válságos volt. A közben visszajött csendőrmester erre háromszori tüzet vezényelt. A vizsgálat megállapította, hogy ez jogos önvédelemből történt, a halálesetek és sebesültek száma azonban korántsem oly nagy, mint azt feltűntették. Kéri válasza tudomásul vételét.

Ivánka Imre felszólalása után a Ház tudomásul vette a választ.

Kovács Jánosnak az udvardi választás tárgyában beadott interpellációjára a miniszterelnök válaszáat tudomásul vette a Ház.

Huszár Károlynak (nagyfiorlenci) a népszámlálás alkalmából oláh nyelvű kifejezés használati tárgyában beadott interpellációra és Huszár Károlynak (sárvári) az ököritői tüzkárosultak részére egybegyűlt adományok körül előfordult botrányok tárgyában beadott interpellációra a miniszterelnök válaszáat tudomásul vették.

Nem lesz játékbáráng a Margit-szigeten.

Ivánka Imréné a Margit-szigetre tervezett játékbáráng dolgában előterjesztett interpellációjára, miniszterelnök megnyugtató válaszáat, mely szerint ilyen terv nem merült, hanem épen most tárgyalta a városi munkatanács egy külföldi konzorciumnak szállodák, táncstermek és mulató helyiségek építésének megengedése tárgyában beadott elaboratúráját a Ház tudomásul vette. A tervet ebben a formában maga is helyesli, mert ezzel remélhe őleg az ide

genforgalom fejlődését is maga után fogja vonni.

P. Abrahám Dezső kérte bejegyzett interpellációjának a jövő ülésen való elmondását. A Ház megengedte.

Az ülés egynegyed 2 órakor végződött.

A villamos-vasut és az Ősi-váradvelencei vasut rt. közgyűlése

A nagyvárad városi vasut és az Ősi-váradvelencei vasut részvénytársaságok tegnap tartották évi közgyűléstük Nagyváradon, a keresk. és iparkamara helyiségében, amelyen beszámoltak az elmúlt év üzleti eredményeiről.

A betérjesztett mérleg szerint a villamos-vasut személyforgalma emelkedett.

Az elmúlt évben két új vonalat létesített a társaság: a bányasorit és Szacsavay-utcai villamos vonalat. A közönség érdeke kívánja, hogy végre Várad Olasz város részére is gongoljon a vasutársaság. Ez a városrész a legnagyobb és legnépesebb s mégis nélküli a városrész nagy része a villamosvasutat, mivel csupán egy vonala van ennek a kiterjedt városrésznek, amely a Bémer-térről a vasutállomásig terjed. A városrész többi része nélküli ezt a modern közlekedési eszközt. Pedig pl. a Rét-városrészen mindenesetre jövedelmező lenne a villamos közlekedés.

A Nagyvárad Városi Vasut Részvénytársaság közgyűlésén Urbán Adolf udvari tanácsos elnököl s jelen voltak:

Szirmay Richard, Reichel Henrik, dr. Berkovits Ferenc, Pékánovics Imre, dr. Hoványi Géza, dr. Nemes Henrik, Krausz Dávid, Aufrecht Mór, Jármay Béla kolozsvári sasuti üzletvezető, dr. Sarkadi Lajos, dr. Grósz Menyhért, Reichard Dezső.

elvégezte szent gyónását nála. Két évig tartó súlyos betegségében Hofbauer atya látogatása hozott enyhületet. Vallásos érzületének jelölül utolsó éveiben jeles vallásos munkák fordítottatott magyarra és osztatta szét.

Végrendelete pedig valóságos hitvallomás a földi dicsőség értéktelenségéről, a lélek halhatatlanságáról, Isten nagy irgalmáról, a szeretet örök voltáról. Miután a hit vigasztól erősitve bucsut vett nejétől és gyermekeitől, miután meghallgatta a saját temetésére komponáltatott requiem próbáját, visszazállott lelke Teremtőjéhez az örök béke homába.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A középkori jámbor néphit Váradon és környékén azt tartotta, hogy mig állanak a régi várbeli katedrális előtt a szent királyok szobrai, addig a török be nem veheti Váradot. Csakugyan 1660-ban Várad eleste és a szent szobrok pusztulása egybeesik. Erős meggyőződésem mondatja velem a magyar faj jövődjére felől való töprengésben, hogy a mig a valóságosságot és hazafiasságot oly gyönyörű öszhangban egyesítő és gyakorló jellem-szobrok világítanak a nemzet vezető szerepre hivatott nagyjai előtt, mint gr. Széchényi Ferenc, addig teljesedni fog gr. Széchényi István jóslata, hogy »a magyar nem volt, hanem lesz.« Adja a magyarok Istene, hogy így legyen s bizhatunk, hogy így is lesz, lesznek Mózeseink a jelen sivár pusztájából a szebb jövő ígért földjére kalauzó utunkra, mivel az örök igazság szava szerint: »a jó fa gyümölcsöt terem.«

A közgyűlésen előterjesztették az igazgatóság jelentését, amelyben bejelentik, hogy a forgalomnak áadták a Bányasoron és Szacsavay-utcai új villamos vasutvonalakat. A személy forgalom ez által is növekedett s így az előző évhez képest 51.997 korona 36 fillér nagyobb bevételt ért el.

A teher forgalom azonban jelentéktelen visszaesést mutat, aminek oka az 1910. évi gyenge termésben keresendő s így csak átmeneti jellegű. Ezt igazolja az is, hogy a folyó év első harmadában már jóval kedvezőbb az eredmény, mint a múlt év hason időszakában. Végeredményében a vasut bruttó-bevétele 54.239 korona 47 fillérrel kedvezőbb a korábbi esztendőnél. Az eddigi 5 és fél százalékkal szemben 6 százalék osztalék kifizetését javasolja az igazgatóság.

A tiszta nyereség emelkedésével Nagyvárad város részesedése is emelkedett s így az évben 8854 korona 14 fillér jut a városnak.

A forgalomra nézve a következőket mondja a jelentés:

A lefolyt üzletévben egyszeri utra érvényes jeggyel 2.189.467 utast, bérletjeggyel, átszámítva 1.000.800 utast, összesen tehát 3.190.267 utast szállítottunk, amiből a menetjegy-bélyegilleték levonásával 323.468 korona 77 fillér bevételünk volt.

Egy utásra tehát átlag 10:1 fillér esik.

A helyi teherforgalom 21.605 kocsiakománnyra = 234.467 tonnára, az átmenő forgalom 127.361 tonnára rugott.

A teherforgalomból összesen 265.936 korona 48 fillér bruttó bevételünk volt. A helyi teherforgalomból gabonákra és őrleményekre 102.598 tonna, egyéb szállítmányokra 131.869 tonna esik.

Különféle címeken 35.549 korona 29 fillér bevételünk volt úgy, hogy összes bruttó-bevételünk 624.954 korona 54 fillér. Üzleti kiadásaink 392.085 korona 67 fillérre rugván, az üzleti fölösleg 232.868 korona 87 fillér, a tiszta nyereség pedig, figyelemmel egyéb kiadásainkra és a múlt évből áthozott 2939 korona 36 fillér beszámításával, 199.378 korona 32 fillérre rug, mely összeg tisztelt részvényeseink rendelkezésére áll.

A jelentést tudomásul vették a mérleget elfogadták s a felmentvényt megadták.

Az igazgatóságba és a felügyelőbizottságba a régi tagokat választották be újból. A felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjat 400 koronában állapították meg.

Dr. Grósz Menyhért ezután felszólt s hármias indítványt tett. Amig azelőtt bizalmatlan volt a közönség a villamosvasuttal szemben, ma már megváltozott a közhangulat és pedig kedvezőbbre. Ebben legnagyobb érdeme Urbán Adolf elnöknek, az igazgatóságának és Szmaszenka Ernő vezérigazgatónak van. Indítványozza, hogy mind háromnak érdemeit jegyzőkönyvébe iktassa a közgyűlés.

Urbán Adolf megköszönte az elismerést. Ő és az ügyvezető igazgató mindenkori arra törekednek, hogy ugy a részvényesek, mint a közönség megelégedését megnyerjék.

Dr. Grósz Menyhért indítványának elfogadásával a közgyűlés véget ért.

Ugyancsak tegnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését az Ősi-váradvelencei öszekötő helyi érdekű vasut társaság, szintén Urbán Adolf elnöklete alatt.

Az évi jelentés kiemeli, hogy az üzletév 1910-ben emelkedést mutat az előző évhez képest. Ugyanolyan osztalékot adnak, mint az előző évben. Iparvágányt készítettek az év folyamán a Tátrai vasöntődébe és a sertészháló telepre. Sajnálattal jeleni az igazgatóság, hogy

mindig a zavartalan boldogság kikötője volt a nyilvános élet hányattatásai közepett. A vallástól megstentelt hitvesi viszony az évek gyarapodásával mindig bensőbbé lett.

Gyermekeit családja hagyományaihoz hiven vallásos és hazafias szellemben neveltette. Gróf S. échenyi István, mikor először távozik a szülői háztól, bucsulevelében szentül ígéri, hogy az utat, melyet szülei a vallás és erény követésére mutattak, hiven követi. Mélységes keresztény érzelmeket tüntet fel az a nála, mely az 1816-ban gróf Széchényi Ferencnének gyermekeiről felajánlott diszalbumban foglal helyet, melyet maga az atya szerkesztett; áradozik a hálaérzettel, a bocsánat reményétől, a szeretet hevéitől. De nem is lehettek másforma gyermekei annak a nagy férfinak, aki édes anyjának a szívét a sirbóltól házi kápolnájába hozatta, hogy annak közelében végezhesse ajtatosságát; aki még 25 év elmúltával is ezt jegyzi naplójába: »szíve még mindig vérzik, mikor gyengéd és valóban szent anyára gondol.«

Elete vége felé, mikor már a könyvgyűjtéssel felhagyott, idejének nagy részét imádsággal és templomok látogatásával töltötte. Buzgó és kitűnő erényességű egyházi férfiak társaságát kereste, főleg a Bécsben működő s immár szentté avatott redemptorista: Hofbauer Kelemen iránt volt nagy tisztelettel. Hetenkint kétszer hivta meg ebédre és a világias szóra közönséget kerölő, szigorú szerzetes örömmel jelent meg asztalánál, mert ott vallásos tárgyakról folyt a társalgás. Hetenkint példásan

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való kosarakat nagyban és kicsinyben, friss töltésű mindennemű gyógy- és ásványvizeket csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

az ősi—biharpüspöki összekötő vasútra a miniszter nem adta meg az engedélyt, mert az államvasut maga építi ki.

A kocsai állománnyal újabb szaporították. A lefolyt évben 100,262 korona bevételük volt. Az üzleti kiadások 42,258 koronára rúgtak, úgy, hogy az üzleti feleség 58,003 korona, míg a tiszta nyereség 28,346 korona.

A jelentést, mérleget elfogadták s a felmenívényt megadták.

A felügyelő bizottságba az eddigi tagokat választották meg.

Aratnak.

Milyen a termés?

A vármegyében már cseng a kasza, sőt az érmihályfalvai járásban már kereszték is vannak. A megye többi részeiben pedig nagyban készülnek az aratásra. Pár nap múlva megkezdik mindenütt a termés aratását. Tekintve azt, hogy az aratás hivatalos ideje tulajdonképpen a ma nappal veszi kezdetét, kérdést intéztünk a vármegye minden részébe felvilágosításokért a termésre és a munkáviszonyokra vonatkozólag.

A termésekre, valamint az aratásra és munkáviszonyokra vonatkozólag a következő tudósításokat kaptuk:

A *szalárdi* járásban a termés gyöngye, ami a sok elemi csapásnak tulajdonítható. Az aratást itt a jövő héten kezdik meg. A gazdák általános a panasz a munkásiány miatt. A munkásiány úgy a kisebb gazdánál, mint a nagy uradalomban egyaránt érezhető.

A *mezőkeresztesi* járásban a termés közepes, az aratást pénteken kezdik meg. Munkásiány nincs. Gazdasági munkásmozgalmaktól nem tartanak.

A *derecskei* járásban a termés jó. Az aratást a jövő hét folyamán kezdik. A munkáviszonyok is jók.

A *tenkei* járásban jobb termés van, mint a múlt évben volt. Az aratást pénteken kezdik.

A *cséffai* járásban jó termés van, nagyon sok helyen sokkal jobb, mint remélték. Az aratást e hét folyamán megkezdik.

A *sárréti* járásban kielégítő a termés. Az aratást 3—4 nap alatt megkezdik.

A *béti* járásban a termés gyenge. Sokatártott a kő, jég és a kedvezőtlen tél. Az aratást július közepén kezdik meg.

Az *érmihályfalvai* járásban már megkezdtek az aratást. A termés közepes. A munkások között csend van. Az általános összhangot tegnapelőtt a gróf *Stubenberget* uradalomra szerződött mezőkövesdi munkások zavarták meg. Ezek is azonban nem béremelés miatt akarták megtagadni a munkát. A mezőkövesdi aratók ugyanis egy nagy pajtában vannak elhelyezve. Ejjel a legények tovább mulattak, mint kellett volna és alaposan illuminált állapotban a pajtában botrányt csináltak, melyen a munkások nőtagjai annyira felháborodtak, hogy reggel, 18-án összehajtották és anélkül, hogy bejelentették volna távozás szándékukat, otthagyták az uradalmat és haza akartak menni Mezőkövesdre. A munkások távozásáról értesítették a csendőrséget, mely a munkásokat a pályaudvarról visszakeresztelte az uradalomra. A garázda legények ellen természetesen megindították az eljárást és a hangulat így békés.

A *magyarcsékei* járásban a termés jó, sőt igen jó, amit a kedvező időjárásnak tulajdonítanak. Az aratást július közepén kezdik meg.

A *margitai* járásban a termés rosszabb, mint a múlt évi volt. Sok kárt tettek a kedvezőtlen idő folytán elszaporodott egerek. Az aratást két hét alatt megkezdik.

Az *élesdi* járásban a termés jó. Az aratást július közepén kezdik meg.

A *bélményesi* járásban sokkal jobb a termés, mint a múlt évben volt. Az aratást július közepén kezdik.

A *vasköhi* járásban elég jó a termés. Az

aratás július első felében veszi kezdetét. Munkás van elég, sőt az alföldön is sokan elszereződtek aratni.

A *székelyhídi* járásban a termés igen jó. Az aratást a jövő héten kezdik. A munkáviszonyok jók.

A főrendiház pénteki ülése. A főrendiház pénteken délelőtt 12 órakor ülést tart, a melyen az elnöki és egyéb előterjesztések mellett és a gazdasági bizottság jelentése után, az indemnitás és a bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat kerül tárgyalásra.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruház
ezégnél kaphatók.

115 A

UJDONSÁGOK.

* Szent Péter és Szent Pál napja.

Ma, csütörtökön ünnepli a katolikus egyház Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepét. E két apostol-fejedelem buzgalmának és hitének főrésze volt a kereszténység terjesztésében. Az ünnep alkalmából a templomokban ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek, a székesegyházban egyuttal papszentelés.

*** Kanonoki beiktatások** Holnap, pénteken ismét szép ünnepély színhelye lesz a nagyváradai székesegyház. Délelőtt fél tíz órakor ünnepélyes szertartások mellett megy végbe dr. *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., új nagyprépostnak, valamint az előlépett kanonokoknak és az ujonnan kinevezett három kanonoknak: *Kny* Antalnak, dr. *Kollányi* Ferenc jáki apátnak és *Bjelik* Imre tábóri apostoli helynöknek ünnepélyes beiktatása.

*** Elmaradt a szinügyi bizottság ülése.** Már csakugyan benne vagyunk a nyár közepébe, ezt igazolja az is, hogy már a szinügyi bizottság tagjai sem érdeklődnek a színház ügyei iránt. Tegnap délutánra volt összehívva a szinügyi bizottság ülése, de nem tudták megtartani, mert nem jöttek össze a tagok. Így azután holnap, pénteken délután 3 órára újból összehívta az elnök a tagokat, lehet, hogy több szerencsével.

*** Papszentelés és primiciák** Ma, Péter és Pál apostolok ünnepén papszentelés lesz a l. sz. székesegyházban. Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyés püspök nyolc végzett papnövendéket: *Debreczeni* Kálmánt, *Tóth* Kálmánt, *Csercsék* Gusztávot, *Csernus* Istvánt, *Fontos* Jánost, *Géczy* Józsefet, *Klinghammer* Miklóst és *Peszky* Gergelyt, a délelőtt 9 órakor tartandó szent mise alatt áldozókká szentel. Az új áldozók a közeli napokban megtartják első szent miséjüket. Es pedig: *Debreczeni* Kálmán június 30-án reggel fél 7 órakor a nagyváradai *Szent Vincze* intézet kápolnájában; manuuctora dr. *Lindenberger* János gyulai plébános lesz, a szent beszédet pedig *Mártonffy* Ernő várad-ujvárosi káplán

tartja; — *Tóth* Kálmán július 1-én *Mária-Radnán* tartja meg primiciáját, P. Priszter zárdafőnök manuuctorsága mellett; — *Csercsék* Gusztáv július 2-án *Berszaszkán* mutatja be első szentmiséjét; manuuctora *Kornauth* József plébános lesz. *Fábián* József plébános pedig predikál; — *Csernus* István július 2-án *Csanádapácán* tartja első szent miséjét, *Sulyok* István plébános manuuctorsága mellett s *Mártonffy* Ernő várad-ujvárosi káplán predikál; — *Fontos* János július 2-án tartja primiciáját *Derecskén* s a manuuctori tisztet *Sárány* József plébános látja el s ugyancsak a plébános predikál; — *Géczy* József július 2-án tartja első szentmiséjét *Püspökladányban*, *Mildner* Béla plébános manuuctorsága mellett s ez alkalommal *Debreczeni* Kálmán új misés áldozár predikál; — *Klinghammer* Miklós július 2-án *Endrődön* mutatja be első szentmiseáldozatát; s manuuctora *Grócz* Béla kanonok lesz, *Pálffy* Béla gyomai plébános pedig egyházi szónoklatot tart; — *Peszky* Gergely július 1-én *Kötelken* tartja primiciáját, *Kiss* János manuuctorsága mellett s a szent beszédet bátyja *Peszky* Ferenc theol. tanár tartja.

*** Zalaegerszegi diákok Nagyváradon.** Messziről jött vendégei voltak tegnapelőtt városunknak, a zalaegerszegi főgimnázium 40 növendéke Erdélybe indult tanulmányra s utközben kiszállottak Nagyváradon. Feltűnt a diákok közt egy bájos diákkisasszony, *Árva* Szilvia, *Árva* Lajos zalamegyei aispán leánya, VII. osztályos gimnazista. A diákokat sokan elkísérték a zalaegerszegiek közül, köztük egyik dunántúli plébános s *Deák* István földbírtokos és mernök, *Deák* Ferenc unokaöccse, továbbá több hölgy. A társasággal jött lapunk volt munkatársa, *Hantke* Emil is, ő kalauzolta Nagyváradon a vendégeket, akiket kivétel nélkül meglepett városunk szépsége és ferős fejlődése. Ejjel utaztak tovább, tegnap megtekintették a revi barlangot s aztán tovább utaztak Erdélybe.

*** Szükség van a szigorló orvosokra.** A napokban megirtuk, hogy a belügyminiszter nem vette tudomásul *Vincze* Béla dr. szigorló orvosnak *Berekböszörménybe* a körorvosi állásra történt helyettesítését. Most mint értesültünk a vármegye újból felterjesztést tesz a helyettesítés tudomásul vétele iránt és pedig azzal az indokolással, hogy nincs orvos, most pedig a kolera fenyegető közeledésére való tekintettel feltétlenül szükség van az orvosra. Hogy mily nagy az orvos hiány Biharmegyében azt legjobban bizonyítja az, hogy még járási orvost sem képes kapni a vármegye. Az üreedésben lévő állásokat 4—5-ször kell megbírdetni és még akkor is ritkaság számba megy ha akad pályázó. A vármegye tehát nem válogathat az orvosokban, akikre pedig most égetően szükség van.

*** Nem lesz gyufagyár Nagyváradon.** *Uilman* Sándor, dr. *Tóth* Ferenc és *Molnár* Albert gyufagyárat szándékoztak Nagyváradon felállítani. Az I. fokú iparhatóság és a városi tanács meg is adták az engedélyt, de felebbezés folytán a miniszter elé került a dolog, aki a telepengedély megadását elutasította és eltiltotta, hivatkozva az 1911. évi V. t.-cikk 1. §-ára, mely szerint gyufagyárra 1913. végéig telepengedély nem adható ki Magyarországon.

*** Jegyzők gyűlése.** A biharmegyei jegyzők egyesülete ma kezdi meg ez évi közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg tegnap a vármegyeház kistermében az egyesület választmányja ülést tartott. Az ülésen *Kovács* András elnökölt. Az elnöki megnyitó után nyomban konstatálják, hogy bár az egyesület a jegyzők

érdekében mindent elkövetett mégis sajnos, a legtöbb esetben eredménytelenül végződött eljárásuk. Különösen érzékenyen érintette a területet a kisegítő munkások alkalmazása érdekében indított mozgalom kudarcra. A mai viszonyok olyanok, hogy munkások hiányában a közigazgatás csőd elé kerül. Ennek az a magyarázata, hogy már két év óta az állami költségvetésben nem szerepel a jegyzők kisegítő munkáinak alkalmazására semmi. Így ha a jegyző kifogástalanul akarja hivatását teljesíteni, kénytelen a saját pénzéből fogadni munkásokat esetleg saját magát áldozni fel. Innen van aztán az, hogy az utóbbi időben a jegyzők időelőtti rokkantakká lesznek és kénytelenek nyugdíjba menni. A jegyzők szabadság ideje bár most már rendezve van, mégis nem érnek vele semmit, mert nem kapnak megfelelő helyettest. Ezek után az elnök javaslatára a választmány elfogadta, miszerint felir a kormányhoz a régi kereseti adó összeállítását végett. Végül több kisebb ügyet intéztek el, ezzel az ülés 6 óra-
kor véget ért.

* **A vármegye új hidjai.** Biharvármegye törvényhatósága elhatározta, hogy a Berettyón és a Körözsön több hidat fog építeni. E határozat meghozatala után tudomására jutott a vármegyének, hogy az államvasutak a vasúti forgalomból kivont hidakat értékesítik. Ezért megkereste a megye az államvasutak ügyvezetését, hogy hány hidja van eladó és azokat mennyiért adja. A vasut erre értesítette a megyét, hogy jelenleg három hidja van és mázsáját 22 koronáért adja. A 22 koronát drágának találta a főmérnök és csak 15 koronát javasol métermázsánként adni a hidért. A megye ezt az árat fel is ajánlotta a vasutak, amely azonban nem hajlandó olcsóbban adni a hidakat.

* **Fuchs főrabbi temetése.** Néhai Fuchs Mór nagyváradai orth. izr. főrabbi holttemét az éjjel Nagyváradra szállították. A temetés ma csütörtökön reggel 8 órakor lesz a várad-váraljai izr. templom udvarán. Óriási részvét nyilatkozik meg az egész városban, sőt a vármegye egész területén a kiváló főrabbi halála felett. A temetésre az egész megyéből, sőt az ország többi részéből is sokan jönnek el, különösen a rabbik. A nagyváradai orth. hitközséghez tartozó kereskedők a temetés ideje alatt üzleteiket zárva tartják. A polgármester a következő felhívást adta ki:

Felkérem a törvényhatósági bizottság igen tisztelt tagjait, hogy néh. Fuchs főrabbi törvényhatósági bizottsági tagnak f. hó 29 én délelőtti 8 órakor tartandó temetésén (a Váraljai orthodox izraelita nagytemplomban) minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1911 június 28 Rimler Károly polgármester.

* **A gyulai főgimnázium új igazgatója.** Gróf Széchényi Miklós püspök a gyulai főgimnázium igazgatójává Németi József váradegyházmegyei áldozópapot, a gyulai főgimnázium eddigi tanárát nevezte ki. A gyorsan felvirágzó intézet az új igazgatóban kiváló képzettségű, buzgó és agilis vezetőt nyert, akinek kinevezése biztosíték a felől, hogy az egyházmegyének ezen most már teljes középiskolája az eddigi nyomokon fog tovább fejlődni, virágozni.

* **Automobil örület.** Tegnap valósággal felháborító módon száguldott végig az aradi országon Nagyvárad felé egy automobil, melynek nyomán mindenütt kisebb nagyobb balesetek voltak. Hogy mily botrányos sebességgel és meg gondolatlansággal robotott ez az autó az uton, annak illusztrálására elég annyit

megemlíteni, hogy csupán Gyapjun három kocsi borítottak fel a sebesen robogó automobilból megbokrosodott lovak. A kocsik összetörték. A lovak nagy része megsebesült és azonnal le kellett bunkóztatni. A gyapju előjáróság nyomban telefonált, hogy a nagyvárad rendőrség a beérkező automobil figyelje meg és a tulajdonosok ellen az eljárást indítsa meg.

* **A sarkadi átlomás kibővítése.** A sarkadi cukorgyár létesítése folytán szükségessé vált az ottani pályaudvar kibővítése. A pályaudvar kibővítése iránt a kereskedelmi miniszter intézkedett is és elrendelte a helyszíni szemlét, melyen a kibővítési tervezeteket állapították meg. A bejárásról felvett jegyzőkönyvet, valamint az ide vonatkozó terveket a kereskedelmi miniszter tegnap küldte le jóváhagyva a vármegyére azzal az értesítéssel, hogy az államvasutak ügyvezetését utasította a munkálatok foganatosítására.

x **A püspök-fürdői galamblovászat után.** A Püspök-fürdőben e hó 8-án megtartott galamblovás versenyen 9 díj közül 6 Ladányi József nagyváradai puskműves mester fegyvereivel nyertett el és pedig 2 első díj, 2 második díj és 2 harmadik díjjal. Üzlet Nagyvárad Rákóczi-ut Moskovits palota. M. kir. lőporáruda, telefon 269.

* **Kiadó lakás a kamara épületében.** A kereskedelmi és iparkamara székházában egy 4 szoba, konyha s mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november 1-től kiadó.

FLEGMAN grenadinjai a legszebbek és legjobbak.

x **Stern a villamos a javított dr Just Wolfram égőket** (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtti 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Eivállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron Bémer-tér. Telefon 556. B

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb ::

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölhetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítik Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

x **Vámgyőz malom, jóforgalmu, azonnal eladó más vállalat miatt.** Teljesen modernül berendezve: 3 pár kő, 1 hengerek, koptató, 2 triór, magzuzó, stb. Új olajprés, a malomhoz tartozó ártézi kut, molnár-lakás, lakás és udvar a tulajdonosnak, 2 veteményes kert, 2 magtár és egyéb mellékhelyiségek. Cim: Fekete Ignác Seprő, Aradmegye. Kiváló tisztelettel Fekete Ignác, malomtulajdonos.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butorok darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközölhetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája

Nagyvárad, Lévy-palota,

Ezredévi emlék-tér sarok.

Siessünk Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

Ki leltár miatt nagy occasiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha diszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — **Most sok pénzt megtakaríthatunk, ha menyasszonyi kelenyénket itt vesszük.**

x 2 koronáért egy patikát, egy házi patikát szerezhet be, Fürdőbe menők és gazdák tömegesen keresik az újavárosi drogueriában.

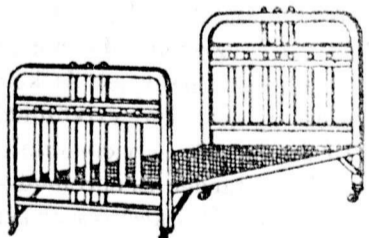
Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézzék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x Néhai főtitkzelendő **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Benkő A. könyvkeres. Rákóczi-ut 10 sz.

Vas és rézbutor

gyári faktári

Székrenyág 3 matraccal 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

==== Tanuló fizetéssel felvétetik. ====

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök délután: Muzsikus leány, este: Három testőr, (D. Ligeti Juliska, Dezső József, Rózsahelyi Kálmán fellépte.)

Péntek: Rosenkrantz és Guidenstern. (Dezső József és Rózsahelyi Kálmán fellépte.)

Szombat: Falusi verebek. (D. Ligeti Juliska és Rózsahelyi Kálmán fellépte.)

Vasárnap délután: Bőregér, este: A pletyka, Mint a mezőnek virágai, Jegyések, (D. Ligeti J., Dezső József és Rózsahelyi Kálmán bucsufellépte.)

Mary Ann. Tegnap a két vendégművészhez, kik az Annuska reprizénél gyönyörű ödtették a közönséget, harmadik is fellépett: **Dezső József.** **Mary-Ann,** a bájos angol vígjáték s fővárosi vendégművészekkel új szint nyert a nagyváradi színpadon s a közönség Ligeti Juliskát, Dezső Józsefet és Rózsahelyi Kálmánt sokszor megtapsolta. Sik Rezső, Hunyadi, Turányi, Pogány Janka és H. Körösi Juci is sokban hozzájárultak az előadás sikeréhez.

IRODALOM.

II. Rákóczi Ferenc. *Krisznerics Gy.* Ferenc debreceni Műv. hivatalnok, az ottani katolikus Népszövetség agilis helyi igazgatója, népszerűen, röviden, de azért semmi lényegeset sem mellőzve, megírta, a felsőleges fejdelem, II. Rákóczi Ferenc életrajzát. A jeles kis mű nemcsak témájánál, hanem annak ügyes és lendületes feldolgozásánál fogva is széles körű érdeklődésre számíthat. Megrendelhető a szerzőnél Debrecenben, ára 50 fillér.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése.

Nagyvárad városi községi iskolaszéke tegnap tanító választó és rendes ülést tartott, dr. *Thury László* elnökölte alatt.

Eső sorban a közs. elemi iskolák tanítótestületének kérvényét tárgyalták, amelyben kéri, hogy a községi elemi iskoláknál a jövő tanévtől hozzák be az egyfolytában tartandó délelőtti oktatást. Az elnökség próbaképpen egy évre javasolja a kérelem teljesítését.

Többet szólottak a kérelem teljesítése mellett és ellene, főleg hangsúlyozván, hogy paedagogiai szempontból nem célszerű a kis, 6—10 éves gyermekek egyfolytában 4 órai tanítása.

Dr. *Pácz Sándor* kapcsolatosan felvetette a felmenő rendszer alkalmazását az elemi iskolában t. i. hogy a tanító a növendéket kövesse a felsőbb osztályokba.

Az iskolaszék próbaképpen egy évre elfogadta a délelőtti oktatást, a felmenő rendszer tanulmányozására pedig felhívja a tanítótestületet.

H. *Fekete Péter* polgári fiúiskolai kisegítő tanító állását rendes tanító állásá változtatták át, akként, hogy az iskolaszéki jegyzői teendőket továbbra is ellátja.

Ezután a választásra került a sor. A polgári leányiskolához segédtanítóknak *Herzog Mária*t választották meg.

Életveszélyes állami iskola. Az élestd. főszolgabíró a napokban meglátogatta a *rév* állami iskolát s ott olyan állapotokat talált, hogy ha azokat meg nem szüntetik, úgy kénytelen lesz az iskolát életveszélyesség miatt bezáratni. Az iskolában, melynek például az első osztálya 48 tanuló befogadására van berendezve jelenleg 120 tanuló van. Ugyan így van a többi osztályokban is. A tantermek egészségtelenek. Ablakaik és ajóik kitorve, bedőlve vannak. Az épület annyira rozoga, hogy azt már ki sem lehet javítani. A főszolgabíró kéri a közigazgatási bizottságot, hogy az iskola újja építéséről még a szünetidőben gondoskodják saját hatáskörében, mert ha ez meg nem történik, úgy felelőssége tudatában szep-

temberben az iskolában annak életveszélyességére való tekintettel nem fogja megengedni, hogy ott megkezdjék e tanulást.

A cigányosdi iskola. *Cigányosd* község képviselőtestületét kötelezte a közigazgatási bizottság egy megfelelő iskola felállítására. A képviselőtestület meg is hozta a határozatot, amit azonban többen megfélebbezték azzal az indokolással, hogy a képviselőtestület nem azt határozta el, hogy községi iskolát építtet, hanem hogy a jelenlegi telekezeti iskolát építteti újra. A felebbezést a megye törvényhatósága elutasította és kötelezte a községet a községi iskola felépítésére. Az újabb határozat ellen tegnap ismét felebbezést adott be dr. *Cosma Gábor* belényesi ügyvéd, több cigányosdi lakos nevében. A felebbezők elmondják, hogy ők ragaszkodnak a telekezeti iskolához, mert akarják és óhajtják, hogy kisdedeik tanítása vallásos szellemben történjék, amit nem érhetnek el a morál mai hanyatlása mellett.

Ezután hivatkozik a felebbezés gr. *Tisza István* ama kijelentésére, hogy a telekezeti iskolákat fenn kell tartani. Majd *Miskolczy Ferenc* dr. főispán szavaira támaszkodik. — A főispán ugyanis azt mondta egy alkalommal, hogy ő csak iskolát akar, legyen az telekezeti is. — A felebbezők ezután hivatkoznak arra is, hogy a telekezeti béke is csak a telekezeti iskola felépítésével tartható fenn Cigányosdon. Legvégül pedig megemlítik a felebbezők, hogy a görög keleti hívek már egy görög keleti iskola építését meg is kezdték s nagyon valószínű, hogy mire a felebbezés elintézését nyer, már fel lesz építve. Kiterjeszkedik a felebbezés még az *első* foku határozat szövegezésére is, amelyről azt állítja, hogy annak sorai közül a politikai paralizás olvasható ki. A felebbezés tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog dönteni.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA
butorgyára
Nagyvárad,
Rákóczi-út 14.
szám alatt
(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészkivitelben szájpaplás nélkül is készit **kitünő** hirc **nevü**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

Igazságszolgáltatás.

§ Duetz elítelték 12 évre. Ismerős olvasóink előtt a pábolyok kedvencek, a jeles liquidátornak, Duetz urnak a neve. Ez volt az a nagy szabadkőműves jellem, aki a francia katolikus egyház vagyonából tíz milliót lopott el. Lopott belőle más is, de csak őt csípték rajta, úgy, hogy nem lehetett kimosni a szennyeseből. Biróság elé állították és elítelték 12 évi kényszermunkára. Az esetről természetesen az összes liberális és szabadkőműves lapok hallgatnak; bizonytalansággal magukat, ha ugyan tudnak pirulni. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a párisi Nagy-Oriens mikor kezd ennek a nagystilű tolvajnak a kiszabadítása érdekében egy új Dreyfuss-pert?

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

Határidők sáralata:

Apr. lisi buza (1912)	—	—	12.19
Októberi buza	—	—	11.70
Októberi rozs	—	—	9.31
Októberi zab	—	—	8.24
Májusi tengeri (1912)	—	—	6.71
Juliusi tengeri	—	—	7.35
Augusztusi tengeri	—	—	7.44
Augusztusi reepe	—	—	13.90

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	—	834.—
Osztrák hitelrészvény	—	—	655.—
Jelzálogbank	—	—	490.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	—	596.—
Salgótarjáni köszén	—	—	659.—
Osztrák államvasut részvény	—	—	745.—
Közúti vasut	—	—	766.50
Rimamurányi vasmű	—	—	682.—
Városi vasut	—	—	389.—
Beocsini cement	—	—	—
Magyar bank és keresk. r. t.	—	—	740.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

13710—911. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ur által 51316—24—911. sz. a. Wüllerstorff Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész katona segélyezésére, létesített alapítvány évi száznegyven korona segélyének kiosztása tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény, a városi katonai ügyosztály 31. számú szobájában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Nagyvárad, 1911. jun. 12.

Eleméry Ferenc,
katonai ügytanácsnok.

M. kir. államvasutak igazgatósága.
ad 153020 sz. F. I.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától azt az értesítést vettük, hogy a f. évi május hó 1-től érvényes nyári menetrend tartama alatt a Budapest nyugati p. u.-ról este 10 óra 15 pkor Báziasra és Báziasról d. u. 4 óra 28 perckor Budapest nyugati p. u.-ra indított hálókocsi július hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag Jassenován át Oravicáig, illetve Oravicáról fog közlekedni.

Budapest, 1911. június hó 16-án.

A forgalmi főosztály igazgatója h:

Horánszky.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

villamos világítás

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Égész éjjel ügyeletes szolgálat.

A Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

Nagyvárad város tiszti főorvosi hivatalától.
553—911. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter ur 111.000—1907 VII. sz. B. M. számú körrendelete és a városi tanács 15197—1907. számú véghatározata alapján felhívom mindazokat, akik egy netalán fellépő kolerajárvány esetében felállítandó kolera-kórházban mint ápolók 6 korona napij és élelmezés és mint fertőtlenítők 5 korona napij mellett alkalmaztatni óhajtanak magukat, — ebbeli szándékukat naponta délelőtt fél 9 órától 10 óráig, a városi tiszti főorvosi hivatalnál (városház, körös utcai bejárat, földszint 32. ajtó) bejelentésük.

Nagyvárad, 1911 június 26.

Dr. Nemes,
tiszti főorvos h.

„Kovácsnai Horgász“

természetes szénsavdus, sós-savanyú ásványvíz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizet felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorhaj, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknek gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Biharmegye területére **BLAHA ISTVÁNNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f., fél liter víz ára 19 f. : : Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótallók.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Tanárok, tanítók, tanítónők.

kik a nyári szünidő kellemességeit a huszonnossal egybe akarják kötni, tekintélyes keresettel járó foglalkozást nyerhetnek egy előkelő magyar biztosító társaság képviselője révén. Szíves ajánlkozások »Nemes cél szolgálatában« jelige alatt e lap kiadó-hivatalába kéretnek. 391

A kész szőlővédelmi porok közt legrégebbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve: a

Dr Aschenbrandt porok

És pedig a

BORDÓI POR a levelek és vesszők peronosporája és a

RÉZKÉNPOR a fűtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a múlt évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kgrm.-ként 50 kgrmos

zsákokban — — — — — 64 fill.

kisebb zsákokban — — — — — 68 „

A rézkénpor ára kgrm.-ként 50 kgrmos

zsákokban — — — — — 44 „

kisebb zsákokban — — — — — 48 „

Vezérképviselet a 268

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-utca 31 sz

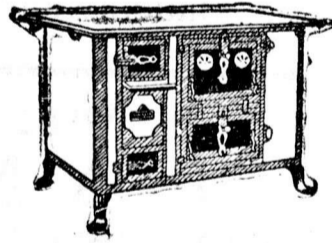
A porok azonkívül kaphatók: Andrányi Károly fiainál Janki Antal utódjánál, ifj. Popper Józsefnél, Wursth Józsefnél Nagyvárad on; Pontelli Emilnél Bihar-püspöki-ben; Erdey Istvánnál Belényes-en; ifj. Weiszberger Ignácznál Berettyóújfalun; Klein és Grünfeldnél Zséd-en.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit crém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana crém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
8 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin togpasztia	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	88 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 »	1 » Beloderma kézfinomító	28 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Ujdonság. Szekrényágy.

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető.

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam bútort és különleges munkákat szakszerűen készítetek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

Dajkovits E.

fényirodájában

Sas palota

esküvői felvételek a leg-

diszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

utólérhetetlen.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.

Table with columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Gy. v., Tvész., Sz. v., Gy. v. and rows for stations like Budapest k p. u., Szolnok, Püspökladány, Bors, Biharpuspöki, etc.

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Table with columns for Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Püspökladány, Kaba, Hajdusoboszló, Debrecen, etc.

Nagyvárad—Vaskó—Körösbarafalva.

Table with columns for Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Nagyvárad, Váradi-Velence, Rontó, etc.

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Table with columns for Vv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Vésztő, Okány, Nagygyánté, etc.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Table with columns for Vv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Szombatság-Venterrogoz, Nánhegyes, etc.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Table with columns for Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Nagyvárad, Össipuszta, Váradiess, etc.

Nagyvárad—Gyoma.

Table with columns for Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Nagyvárad, Össipuszta, Uj-Palota, etc.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Table with columns for Vv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Székelyhid, Kiskereki-A. vására, etc.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Table with columns for Vv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Nagyvárad, Biharpuspöki, Bihar, etc.

Debrecen—Nagyvárad.

Table with columns for Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Debrecen-Érk., Szepes-Telegdi-sósfürdő, etc.

Sáránd—Nagyléta—Vértés.

Table with columns for Vv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész., Szv., Gyv., Tvész. and rows for stations like ind. Sáránd, Hajdubagos, Hosszupályi, etc.

Az idő közép-európai idő szerint. A vastag számok gyorsvonat-jelentenek. A este 600 órától reggeli 559-ig terjedő idő a percek aláhuzásával van jelezve. Gy. v. = gyorsvonat. Szv. = személyvonat. Mv. = motorvonat. Vv. = vegyesvonat. Tvész. = tehervonat személyszállítással. † = a vonat feltételesen megáll.

**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI-CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kelle-
— mesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb
fajborok. Abonánsok polgári árban
megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
„NEMZETI“
szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A Nagyváradi Felső Kereskedelmi Iskola,

amelynek érettségi bizonyítványa egy évi önkéntes katonai szolgáltra jogosít s amelynek eddig 848 végzett növendéke elsőrendű kereskedői-, gyári- és pénzügyi cégeknek, postai-, táviró- és pénzügyi-, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást. **1911 szeptember hó 1-én nyitja meg 24-ik évfolyamát.**

Iskolánkat az 1910—1911-iki tanévben 283 tanuló látogatta, köztük 64 biharvármegyei és 102 más törvényhatóságbeli, akik részint az államilag engedélyezett és ami felügyeletünk alatt álló **DÉNÉS PAL** féle internátusban, részint iskolánk igazgatója Dr. Kovács S. János ur által ajánlott uri családokban nyertek teljes ellátást s az internátusban szakoktatást.

Az 1911—1912-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások f. évi **június 29-ik napjától kezdve f. évi július 5-ik napjáig bezárólag** a következő sorrendben történnek. F. évi június 29-én és 30-án, július 1-én és 2-án a középső és felső osztályokba csak azok a tanulók vétetnek fel, akik a mi iskolánkban az alsó, illetve a középső osztályokat jó sikerrel végezték.

Ugyanazon napokon az alsó osztályba csak nagyváradi és biharvármegyei illetőségű tanulók iratkozhatnak be. — Folyó évi július 3-án, 4-én és 5-én valamennyi osztályba idegen tanulók csak akkor vétetnek fel, ha az iskolánkban végzett tanulók, illetve a helybeli és biharvármegyei illetőségűek által a szabályszerű létszám betöltve nem lenne. Előjegyzések nem fogadtatnak el és az alsó osztályba oly tanulók, akik a középiskolák IV-ik osztályában javító vizsgálatra utasítottak, iskolánkba egyáltalán nem vétetnek fel.

Az alsó osztály második párhuzamosítását csak azon esetre ígérhetjük meg, ha az alsó A) és B) osztály betelte után f. évi július 5-éig az alsó C) osztályra legalább 30 tanuló fog jelentkezni. Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztató«-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelező-lapon nyilvánított kívánatra az iskolaigazgató ur (lakik iskolaépület Deák Ferencz-u. 3.) azonnal megküld. Nagyváradi, 1911. június hóban.

Reismann Mór,

a fentartó testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

390

A Biharvármegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrenyi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5^o0-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

161

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke esküszem és vegyszeti gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemű gépekkel felszerelve saját há-
Zöldfa-u. 17. sz. a. helyezte át,
hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekkel, olajban tört és zománcz-festékekkel stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvény kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkertfénymaz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel!

BERKES BERTALAN

»EMKE« padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10% engedményben részesülnek.

Minden rendelés azonnal házhoz szállítva

Telefon 180 **Telefon 180**

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10 ^o —	12 ^o 50	14 ^o 50	17 ^o —

Vajköpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3 ^o 60	4 ^o 80	5 ^o 60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.

Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradi.